Dosarul:nr.2r-242/25 Judecător: Valeriu Curicheru
2-24023162-02-2r-05022025

D E C I Z I E

15 mai 2025 mun. Chişinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Centru

în componenţă:

Preşedintele şedinţei, judecătorul Marina Anton

Judecătorii Dorin Dulghieru și Roșca Constantin

examinând în absența părților recursul declarat de Prisăcaru Valeriu, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Prisăcaru Valeriu către ÎM „Trans Oil Refinery" S.R.L privind încasarea datoriei, împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 29 noiembrie 2024, prin care s-a admis excepția de tardivitate și s-a respins acțiunea ca tardivă,

c o n s t a t ă:

La data de 26 februarie 2024, la Judecătoria Chișinău, sediul Centru a fost înregistrată cererea de chemare în judecată datată cu 19 februarie 2024, depusă de către Prisăcaru Valeriu către ÎM „Trans Oil Refinery" S.R.L privind încasarea datoriei în sumă de 2 654,75 lei.

La 04 octombrie 2024, reprezentantul ÎM „Trans Oil Refinery" S.R.L, administratorul Caraseni Mihail a invocat excepția de tardivitate, invocând prescrierea acțiunii de încasare a datoriei în baza actului de achiziție din 14.01.2024. Termenul de trei ani fiind încălcat.

La data de 20 noiembrie 2024, Prisăcaru Valeriu a depus în scris poziția asupra excepției de tardivitate, unde a indicat că în preajma sărbătorilor de iarnă oficiul poștal din s. Săiți nu avea un program de lucru stabil, fapt caracteristic mediului rural. Totodată, conchide că cererea pârâtului se întemeiază pe rea-credință sau pe comportamentul ilicit, care potrivit art.14 Cod civil, nu poate fi invocat.

Prin încheierea Chișinău, sediul Centru din 29 noiembrie 2024, s-a admis excepția de tardivitate ridicată de reprezentantul ÎM „Trans Oil Refinery" S.R.L, administratorul Caraseni Mihail și s-a respins cererea de chemare în judecată depusă de Prisăcaru Valeriu către ÎM „Trans Oil Refinery" S.R.L privind încasarea datoriei prevăzută de actul de achiziție a mărfurilor QP nr. 141463 din 14 ianuarie 2021 în sumă de 2 824,20 lei și cheltuielile de judecată, ca fiind tardivă.

La data de 30 ianuarie 2025 Prisăcaru Valeriu a contestat cu recurs încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 29 noiembrie 2024, solicitând casarea acesteia, cu

emiterea unei noi deciziei prin care cererea reprezentantului pârâtului privind excepția de tardivitate să fie respinsă ca fiind neîntemeiată.

În motivarea recursului declarat recurentul a invocat că nu este de acord cu încheierea primei instanțe dat fiind faptului că instanța de fond neîntemeiat a statuat termenul de prescripție de 3 ani, la fel instanța nu a stabilit corect şi întemeiat momentul începutului curgerii termenului de prescripție, nu apreciat circumstanțele suspensive posibilității şi condițiile obligatorii pentru înaintarea acțiunii în judecată. Astfel, menționează recurentul că potrivit art.395 alin.(1) Cod civil (în vigoare la 01.03.2019), termenul de prescripție extinctivă începe să curgă de la data nașterii dreptul la acțiune.

În situația în speță, dreptul la acțiunea reclamantului s-a născut la 23.12.2023 de la prima pretenție de plată a debitului pecuniar, valabil îndeplini, reclamanta a înaintat-o prin depunerea în poștă terestră la 28.12.2023, care a fost recepționată de debitorul pârât la 15.01.2024 (acte confirmative anexate la cererea de chemare în judecată). După această pretenție de plata, debitorul-pârât nu a executat în termenul stabilit de lege plata datoriei, în consecință survenind încălcare dreptului creditorului la creanță pecuniară

Respectiv, consideră recurentul că instanța de fond eronat a considerat că dreptul la acțiune al reclamantului-recurent s-a născut la14.01.2021, în condițiile în care nu exista nici un acord al părților privind stabilirea termenilor de plată, în care urma să execute plata intimatul-debitor. Situație, care trebuia să conducă prima instanță spre reglementarea dată de art.395 alin.(3) Cod civil, coroborată cu art. 861 alin.(1)-(2) Cod civil, potrivite acestei stări de lucruri.

Analizând motivele invocate în recurs şi studiind materialele dosarului, Colegiul civil consideră recursul întemeiat şi care urmează a fi admis, cu casarea încheierii primei instanțe şi restituirea pricinii la rejudecare, din următoarele considerente.

Conform prevederilor art.426 alin.(3) CPC, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza dosarului şi a materialelor anexate la recurs, fără examinarea admisibilității şi fără participarea părților.

În conformitate cu prevederile art.427 lit.b) CPC, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să admită recursul şi să caseze integral sau parțial încheierea, restituind pricina spre rejudecare.

În speță, Colegiul civil a constatat că la data de 26 februarie 2024, la Judecătoria Chișinău, sediul Centru a fost înregistrată cererea de chemare în judecată datată cu 19 februarie 2024, depusă de către Prisăcaru Valeriu către ÎM „Trans Oil Refinery” S.R.L privind încasarea datoriei în sumă de 2 654,75 lei și cheltuielile de judecată.

La data de 04 octombrie 2024, reprezentantul ÎM „Trans Oil Refinery” S.R.L, administratorul Caraseni Mihail a depus cererea privind ridicarea excepției de tardivitate, invocând prescrierea acțiunii de încasare a datoriei în baza actului de achiziție din 14.01.2024. Termenul de trei ani fiind încălcat.

Prin încheierea Chișinău, sediul Centru din 29 noiembrie 2024, s-a admis excepția de tardivitate ridicată de reprezentantul ÎM „Trans Oil Refinery” S.R.L, administratorul Caraseni Mihail și s-a respins cererea de chemare în judecată depusă de Prisăcaru Valeriu către ÎM „Trans Oil Refinery” S.R.L privind încasarea datoriei prevăzută de actul de achiziție a mărfurilor QP nr. 141463 din 14 ianuarie 2021 în sumă de 2 824,20 lei și cheltuielile de judecată, ca fiind tardivă.

La data de 30 ianuarie 2025 Prisăcaru Valeriu a contestat cu recurs încheierea Judecătoriei Chişinău (sediul Centru) din 29 noiembrie 2024, solicitând casarea acesteia, cu emiterea unei noi deciziei prin care cererea reprezentantului pârâtului privind excepția de tardivitate să fie respinsă ca fiind neîntemeiată.

Conform prevederilor art.423 CPC, încheierea dată în primă instanță poate fi atacată cu recurs, separat de hotărâre, de către părți şi de ceilalți participanți la proces în cazurile prevăzute de prezentul cod şi de alte legi, precum şi în cazurile în care încheierea face imposibilă desfășurarea de mai departe a procesului. Ea se examinează în recurs conform regulilor stabilite de prezentul capitol. Instanța de judecată care a emis încheierea susceptibilă de recurs, după depunerea recursului, îl expediază, împreună cu copia certificată a dosarului sau prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor, instanței ierarhic superioare competente. Recursul depus împotriva încheierii suspendă executarea acesteia, cu excepțiile stabilite de lege.

Împotriva celorlalte încheieri pronunțate în primă instanță nu se poate face recurs decât odată cu fondul cauze. Actele de contestare a încheierii judecătorești care se atacă odată cu fondul cauzei se anexează la dosar, iar prin încheiere protocolară se consemnează că acesteia nu i se dă curs până la examinarea fondului.

Potrivit art.432 alin.(2), (3) CPC părțile şi alți participanți la proces sânt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural. Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;

b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;

c) a interpretat în mod eronat legea,

d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

Analizând legalitatea și temeinicia încheierii contestate, prin prisma argumentelor invocate în recurs în cumul cu materialele pricinii, Colegiul Civil consideră că recursul urmează a fi admis, cu casarea încheierii instanței de fond, dat fiind încălcate normele de drept procedural, restituind pricina spre rejudecare din următoarele.

În conformitate cu prevederile art.427 lit.b) CPC, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să admită recursul şi să caseze integral sau parțial încheierea, restituind pricina spre rejudecare.

În conformitate cu prevederile art.5 CPC, orice persoană interesată este în drept să se adreseze în instanța de judecată în modul stabilit de lege, pentru a-şi apăra drepturile încălcate sau contestate, libertățile şi interesele legitime.

Conform prevederilor art.27 alin.(1) CPC, disponibilitatea în drepturi se afirmă în posibilitatea participanților la proces, în primul rând a părților, de a dispune liber de dreptul subiectiv material sau de interesul legitim supus judecății, precum şi de a dispune de drepturile procedurale, de a alege modalitatea şi mijloacele procedurale de apărare.

În corespundere cu art.186^1 alin.(1) CPC cererile depuse în instanța de judecată peste termenul de prescripție extinctivă, a căror tardivitate a fost invocată în faza de pregătire a cauzei pentru dezbateri judiciare de partea în proces, persoana în a cărei favoare a curs prescripția, de creditorul persoanei sau de către oricare altă persoană care are interes legitim, se examinează în fond doar după examinarea de către instanța de judecată a excepției de tardivitate. Dacă reclamantul a solicitat repunerea în termenul de prescripție sau solicită

repunerea odată cu ridicarea excepției, instanța de judecată examinează excepția de tardivitate concomitent cu cererea de repunere în termen.

Alin.(2) al aceluiași articol indică că excepția de tardivitate şi, după caz, repunerea în termen se soluționează în ședință de judecată, convocată în faza de pregătire a cauzei pentru dezbateri judiciare. Lipsa participanților citați legal nu împiedică examinarea cererilor.

Alin.(3) stabilește că dacă nu se dispune repunerea în termen şi/sau se admite excepția de tardivitate, instanța de judecată respinge acțiunea ca fiind tardivă printr-o încheiere motivată care poate fi atacată cu recurs.

Prevederile alin.(4) stabilește că instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii adoptate conform alin. (3), este în drept:

a) să respingă recursul şi să mențină încheierea;

b) să admită recursul şi să caseze integral încheierea, restituind cauza spre rejudecare.

Potrivit alin.(5) dacă se dispune repunerea în termen şi/sau excepția de tardivitate se respinge, instanța de judecată emite o încheiere motivată care poate fi atacată odată cu fondul şi continuă examinarea cauzei.

Conform art.391 alin.(1) Cod civil, termenul general în interiorul căruia persoana poate să-şi apere, pe calea intentării unei acțiuni în instanță de judecată, dreptul încălcat este de 3 ani.

În speță, instanța de fond s-a bazat pe actul de achiziție a mărfurilor, prin care reclamantul probează existența obligației de plată invocând că pentru înaintarea în instanță a cererii privind încasarea datoriei Prisăcaru Valeriu urma să respecte termenul legal stabilit pentru apărarea dreptului. Astfel, termenul pentru solicitarea achitării sumei de 2 824,20 lei a început să curgă la data semnării actului de achiziție, şi anume la **14 ianuarie 2021**, iar având în vedere dispozițiile legale citate mai sus, se deduce că termenul limită până la care urma a fi înaintată cererea de chemare în judecată a fost **14 ianuarie 2024**.

Ținând cont că reclamantul s-a adresat cu cerere de chemare în judecată la data de 21 februarie 2024, ziua când a expediat cererea în adresa instanței prin intermediul serviciului poștal ÎS „Poșta Moldovei” (f.d.11). Acest fapt denotă cu certitudine încălcarea termenului general în interiorul căruia persoana poate să-și apere dreptul, pe calea intentării unei acțiuni în instanță de judecată, prevăzut de art. 391 alin. (1) Cod civil.

La caz, conform Raportului de vânzare-cumpărare confirmat prin actul de achiziție a mărfurilor nr.QP 141463 din 14.01.2021 (document tipizat cu circulație de strict evidență), reclamantul a transmis întreprinderii pârâte 750 kg floarea soarelui, în valoarea totală facturată de 2 842,20 lei, din care s-a calculat şi specificat ca deductibil impozitul la sursa de plată prevăzut de art. 90^1 alin.(35) Cod fiscal.

Conform art.395 alin.(3) CPC, în raporturile juridice în care nu este stipulat termenul executării obligației sau în care executarea poate fi cerută oricând, termenul de prescripție extinctivă începe să curgă de la data când creditorul a cerut executarea; dacă, conform conținutului obligației, debitorul beneficiază de un termen suspensiv de la cerere, se aplică dispozițiile alin.(2).

În cadrul acestui raport obligațional de vânzare-cumpărare, ***careva termeni strict determinați de achitare a prețului de cumpărare nu au fost stabiliți şi conveniți în formă scrisă bilaterală, lăsîndu-se să se aibă în vedere un termen rezonabil în care întreprinderea-debitorului urma să achite valoarea integrală a procurărilor.***

Momentul de timp: încălcarea dreptului la creanță al creditorului-reclamant (23.01.2024) Prima pretenție de plată a debitului pecuniar, valabil îndeplinită, reclamanta a înaintat-o prin depunerea în poşta terestră la 28.12.2023, care a fost recepționată de debitorul pîrît la 15.01.2024(acte confirmative anexate la cererea de chemare în judecată).

După această pretenție de plata, ***debitorul-pârât nu a executat în termenul stabilit de lege plata datoriei, în consecință survenind încălcare dreptului creditorului la creanță pecuniară.***

Prima instanță concluzionează vădit eronat, că dreptul la acțiune al reclamantului-recurent s-a născut la 14.01.2021, ***în condițiile în care nu exista nici un acord al părților privind stabilirea termenilor de plată, în care urma să execute plata intimatul-debitor***. Situație, care trebuia să conducă prima instanță spre reglementarea dată de art.395 alin.(3) Cod civil, coroborată cu art. 861 alin.(1)-(2) Cod civil, potrivite acestei stări de lucruri.

Astfel, prima instanță, pripit, omite cu vederea această circumstanță, aplicând greșit prescripția extinctivă pe baza dispoziției art.395 alin.(1) Cod civil, reținând eronat că data nașterii dreptului la creanță coincide cu data încălcării acestui drept de către debitorul obligației de plată, situație ce intră în contradicție cu circumstanțele de fapt ale pricinii.

În astfel de circumstanțe, Colegiul Civil conchide că instanța de fond în mod eronat a aplicat prevederile art.186[1] alin.(1) CPC cu referire la excepția de tardivitate, or, instanța de judecată nu a stabilit corect și întemeiat momentul începutului curgerii termenului de prescripție și a conchis că reclamantul a depus acțiunea în instanța de judecată cu omiterea termenului de 3 ani.

În contextul celor enunțate, Colegiul conchide că instanța de fond în mod eronat a soluționat și admis excepția de tardivitate în afara cadrului legal, or, la caz reclamantul Prisăcaru Valeriu nu a primit de la pârât ÎM „Trans Oil Refinery" S.R.L nici o plată cu titlul de creanță deținut conform Actului de achiziție a mărfurilor QP 141463 din 14.01.2021.

Drept celor distinse , se impune în evidență netemeinicia vădită a obiecțiilor pârâtei/intimatei, fapt pentru care este cert și fără echivoc că acțiunea reclamantului este depusă cu respectarea termenului de prescripție, iar cererea pârâtului cu privire la ridicarea excepției de tardivitate a acțiunii este total nefondată.

În consecință, Colegiul constată că prima instanță eronat a admis și a soluționat excepția de tardivitate ridicată de reprezentantul pârâtului ÎM „Trans Oil Refinery" S.R.L și ca urmare a respins ca fiind tardivă acțiunea reclamantului Prisăcaru Valeriu, motiv pentru care încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 29 noiembrie 2024 urmează a fi casată cu restituirea pricinii le rejudecare.

În conformitate cu prevederile art.427 lit.b) CPC, Colegiul Civil

d e c i d e:

Se admite recursul declarat recursul de Prisăcaru Valeriu.

Se casează încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 29 noiembrie 2024, emisă în civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Prisăcaru Valeriu către ÎM „Trans Oil Refinery" S.R.L privind încasarea datoriei și cheltuielile de judecată, cu restituirea cauzei la rejudecare, în același complet de judecată.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele completului Marina Anton

Judecătorii Dorin Dulghieru

Constantin Roșca